

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	214
สารบัญ.....	215
วัตถุประสงค์.....	216
แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	216
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม.....	217
บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนา.....	217
แผนการการจัดกิจกรรม.....	219
• การสร้างความตระหนัก.....	220
➢ กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์.....	222
➢ กิจกรรมเห็นคุณค่า.....	224
➢ กิจกรรม “ตามรอยเท้าพ่อ”.....	227
➢ กิจกรรม “เดินตามรอยเท้าพ่อ”.....	231
➢ กิจกรรมล่าสู่กันฟัง จาก“คำสอนพ่อ”.....	234
➢ กิจกรรม “เงินทองของมีค่า”.....	252
➢ กิจกรรมสะท้อนความคิด.....	262
➢ กิจกรรมผ่่านพักตระหนักรู้.....	264
• การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	265
➢ กิจกรรมโครงงาน.....	267
➢ กิจกรรมตลาดนัดพอเพียง.....	272
➢ กิจกรรมค่ายอาสาสมัคร.....	273
➢ กิจกรรมการจัดการขยะด้วยสำนึก 5 R.....	274
➢ กิจกรรมธนาคารความดี.....	281
➢ กิจกรรมนันทนาการ.....	282
➢ กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	283
➢ กิจกรรมการให้ตัวแบบ.....	284
บรรณานุกรม.....	299

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ใช้ในการพัฒนาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ความมีเหตุผล ประกอบด้วย การรู้สาเหตุและผล และการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์

1.1 การรู้เหตุและผล หมายถึง การค้นหาเหตุผลในลักษณะเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่คาดว่าเป็นเหตุกับสิ่งที่คาดว่าเป็นผลและมีความรอบคอบ

1.2 การคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ หมายถึง การคิดแก้ปัญหาหรืออธิบายอย่างมีเหตุมีผล หรือตรวจสอบผลการกระทำ

2. ความพอประมาณ ประกอบด้วย การไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และการพึ่งตนเองด้านการเรียน

2.1 การไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น หมายถึง การทำตนไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ตนเองและผู้อื่นด้านสุขภาพ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

2.2 การพึ่งตนเองด้านการเรียน หมายถึง การใช้ความสามารถและความพยายามของตนในการเรียนให้ได้ผลดี โดยไม่ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นมากเกินไป

3. การมีภูมิคุ้มกัน ประกอบด้วย การมองโลกในแง่ดี การป้องกันความเสี่ยงและการจัดการกับความเครียด

3.1 การมองโลกในแง่ดี หมายถึง วิธีการคิดหรือคาดหวังของบุคคลในการปรับตัวเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่ท้าทายหรือเมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคในชีวิต มีความเชื่อในด้านบวก มีความหวัง สามารถจัดการความวิตกกังวล เครียดหรือซึมเศร้าได้ และมีสุขภาพจิตที่ดี พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ และเชื่อว่าจะมีความสำเร็จอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้

3.2 การป้องกันความเสี่ยง หมายถึง การป้องกันอันตรายหรือการช่วยจากสิ่งที่ไม่ดีหรือสิ่งที่ขัดกับกฎระเบียบ ตระหนักถึงผลเสียต่อตนและสังคม

3.3 การจัดการกับความเครียด หมายถึง ความสามารถในการจัดการความเครียดและความสามารถในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการปรับตัว ถ้าขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น หรือมีแนวทางในการจัดการความเครียดทั้งในทางความคิดและการกระทำ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. การสร้างความตระหนัก หมายถึง การชี้แจง อธิบายถึงความสำคัญและการฝึกให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ใส่ รับรู้และเห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณลักษณะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ กิจกรรมเห็นคุณค่า กิจกรรม “ตามรอยเท้าพ่อ” กิจกรรม “เดินตามรอยเท้าพ่อ” กิจกรรมเล่าสู่กันฟัง จาก “คำสอนพ่อ” กิจกรรม “เงินทองของมีค่า” กิจกรรมสะท้อนความคิด และกิจกรรมผ่อนพักตระหนักรู้

2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ หมายถึง กิจกรรมเพื่อให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจ หลักการ ความสำคัญและคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่การฝึกฝน ปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะด้านความมีเหตุผล ความพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกัน ประกอบด้วย กิจกรรมย่อย 8 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมโครงงาน กิจกรรมตลาดนัดพอเพียง กิจกรรมค่ายอาสาสมัคร กิจกรรมการจัดการขยะด้วยสำนึก 5R กิจกรรมธนาคารความดี กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมการให้ตัวแบบ

3. การนำไปประยุกต์ใช้ หมายถึง นักเรียนนำความรู้ ความเข้าใจ คุณค่าของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากกิจกรรมสร้างความตระหนัก และจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

4. การประเมินผล หมายถึง การติดตามผลการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลังการจัดกิจกรรมพัฒนา โดยใช้แบบประเมินตนเองของนักเรียน การจดบันทึกของนักเรียน การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน

บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนา

บทบาทครู

1. ชี้แจงให้นักเรียน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองให้เข้าใจถึงความสำคัญและรายละเอียดของการพัฒนา
2. จัดกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดในคู่มือ
3. ติดตาม ประเมินและสรุปผลการพัฒนา

บทบาทครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง

ให้ข้อมูลแก่ครูในการติดตามผลการพัฒนา โดยการให้สัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม

บทบาทนักเรียน

1. ร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตามกิจกรรมทุกขั้นตอน
2. จดบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมและพฤติกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ให้ข้อมูลแก่ครูในการติดตามผลการพัฒนา โดยการให้สัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม

แผนการการจัดกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้
ระยะเวลาระหว่าง เดือนมิถุนายน 2553 - กุมภาพันธ์ 2554 ดังนี้

กิจกรรม	ระยะเวลา	จำนวนเวลา
นักเรียนทำแบบประเมินตนเองก่อนการพัฒนา	15 มิ.ย.	1 ชั่วโมง
1. การสร้างความตระหนัก	15 มิ.ย. - 31 ก.ค. 2553	13 ชั่วโมง
1.1 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์	15 มิ.ย. 2553	1 ชั่วโมง
1.2 กิจกรรมเห็นคุณค่า	22 และ 29 มิ.ย. 2553	2 ชั่วโมง
1.3 กิจกรรมตามรอยเท้าพ่อ	6-7 ก.ค. 2553	2 ชั่วโมง
1.4 กิจกรรมเดินตามรอยเท้าพ่อ	10 ก.ค. 2553	2 ชั่วโมง
1.5 กิจกรรมคำสอนพ่อ	13 -14 ก.ค. 2553	2 ชั่วโมง
1.6 กิจกรรมเงินทองของมีค่า	19-20 ก.ค. 2553	2 ชั่วโมง
1.7 กิจกรรมสะท้อนความคิด	26 ก.ค. 2553	1 ชั่วโมง
1.8 กิจกรรมผ่อนพักตระหนักรู้	27 ก.ค. 2553	1 ชั่วโมง
2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ	1 ส.ค. - 30 ต.ค. 2553	3 เดือน
2.1 กิจกรรมโครงการ	ทุกวันอังคาร	12 ชั่วโมง
2.2 กิจกรรมตลาดนัดพอเพียง	ทุกวันพุธ	12 ชั่วโมง
2.3 กิจกรรมอาสาสมัคร	ทุกวันเสาร์	10 ชั่วโมง
2.4 กิจกรรมการจัดการขยะด้วยสำนึก 5R	ทุกวันพฤหัสบดี	12 ชั่วโมง
2.5 กิจกรรมธนาคารความดี	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	12 ชั่วโมง
2.6 กิจกรรมนันทนาการ	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	12 ชั่วโมง
2.7 กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	29-30 ก.ค. , 12 ส.ค. 2553	6 ชั่วโมง
2.8 กิจกรรมการให้ตัวแบบ	3-4 ก.ย. , 27 ต.ค. 2553	15 ชั่วโมง
3. การนำไปประยุกต์ใช้	พ.ย. 2553 - ก.พ. 2554	4 เดือน
4. การประเมินผล	พ.ย. 2553 - ก.พ. 2554	
4.1 นักเรียนทำแบบประเมินตนเองก่อนหลังการพัฒนา		
4.2 รวบรวมข้อมูลจากการจดบันทึกของนักเรียน		
4.3 รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน		
4.4 สนทนากลุ่มครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน		

การสร้างภาพตระหนัก

1. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์
2. กิจกรรมเห็นคุณค่า
3. กิจกรรม “ตามรอยเท้าพ่อ”
4. กิจกรรม “เดินตามรอยเท้าพ่อ”
5. กิจกรรมเล่าสู่กันฟัง จาก “คำสอนพ่อ”
6. กิจกรรม “เงินทองของมีค่า”
7. กิจกรรมสะท้อนความคิด
8. กิจกรรมผ่อนพักตระหนักรู้

การสร้างความตระหนัก

1. สาระสำคัญ

การสร้างความตระหนัก หมายถึง การชี้แจง อธิบายถึงความสำคัญและการฝึกให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ รับรู้และเห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณลักษณะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ รับรู้และเห็นคุณค่าของการพัฒนาคุณลักษณะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

- 2.1 ความมีเหตุผล
- 2.2 ความพอประมาณ
- 2.3 การมีภูมิคุ้มกัน

3. แนวทางการจัดกิจกรรม

- 3.1 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์
- 3.2 กิจกรรมเห็นคุณค่า
- 3.3 กิจกรรม “ตามรอยเท้าพ่อ”
- 3.4 กิจกรรม เดินตามรอยเท้าพ่อ
- 3.5 กิจกรรมเล่าสู่กันฟัง จาก “คำสอนพ่อ”
- 3.6 กิจกรรม “เงินทองของมีค่า”
- 3.7 กิจกรรมสะท้อนความคิด
- 3.8 กิจกรรมผ่่อนพักตระหนักรู้

4. ระยะเวลา

13 ชั่วโมง (15 มิ.ย. - 31 ก.ค. 2553)

5. แหล่งเรียนรู้

บ้าน โรงเรียน และชุมชน

กิจกรรม 1

กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์

สาระสำคัญ

กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้รู้จัก เรียนรู้ซึ่งกันและกันเป็นกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความอบอุ่นในกลุ่มเพื่อนใหม่ ให้นักเรียนสำรวจความคาดหวังของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา ได้เรียนรู้ทักษะการทำงานเป็นทีม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความอบอุ่นในกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจความคาดหวังของตนเองที่มีต่อการเข้าร่วม โครงการพัฒนาคุณลักษณะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานเป็นทีม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ให้นักเรียนทำกิจกรรมทักทาย โดยเดินทักทายกัน โดยอาจจะจับมือ สัมผัส โอบกอด หรือยิ้มให้กัน ถามชื่อหรือได้ถามทุกข์สุขกันสั้น ๆ ก็ได้
2. ให้นักเรียนรายงานว่าทักทายเพื่อนกี่คน และรู้สึกอย่างไรกับกิจกรรมนี้ ระบุว่าคาดหวังจะได้อะไรจากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณลักษณะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ครูชี้แจงถึงความสำคัญของการทำงานเป็นทีม และกำหนดให้ทำงานกลุ่มคือการข้ามแม่น้ำพืชมาร่วมกัน จากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้ายให้สำเร็จ โดยมีกติกา ดังนี้
 - ส่วนหนึ่งหรือส่วนใดของร่างกายทุกคนต้องสัมผัสกันต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นจนพ้น เส้นชัย หากคนใดหนึ่งคนใดหลุดจากกัน ต้องเริ่มต้นใหม่ทั้งหมด
 - การข้ามแม่น้ำนี้จะปลอดภัยเมื่ออยู่บนก้อนหินเท่านั้น หากน้ำพืชมาร่างกายส่วนใด ส่วนนั้นจะพินาศ ใช้ไม่ได้อีก (เช่น ปลายเท้าถูกน้ำพืชม ผู้ช่วยครูจะใช้เทปติดเป็นเครื่องหมายไว้ และคนนั้นจะต้องเดินโดยใช้เฉพาะสันเท้าตลอดไปห้ามใช้ปลายเท้าอีก เป็นต้น)
 - เหนือแม่น้ำมีเชือกซึ่งปล่อยน้ำเป็นเวลาทั้งนี้หากเชือกจะปล่อยน้ำจะมีสัญญาณเตือนว่าอีก 5 นาทีจะปล่อยน้ำ (ซึ่งหมายถึงว่าจะหมดเวลาข้ามแม่น้ำแล้ว)

- ก้อนหินที่ใช้ข้ามน้ำ จะต้องมีคนถือไว้หรือยืนอยู่บนก้อนหินตลอดเวลา มิฉะนั้น จะระแจะคาบหินไป (ผู้ช่วยครูจะแจกแผ่นพลาสติกซึ่งสมมติเป็นก้อนหินที่ใช้เหยียบข้ามน้ำพิช ให้จำนวนครึ่งหนึ่งของจำนวนคนที่ร่วมเล่นเกม โดยผู้ช่วยครูอีกคนหนึ่งจะเล่นบทบาทเป็น จระเข้) ในระหว่างดำเนินกิจกรรม ขณะผู้เล่่นวางแผนและข้ามแม่น้ำตามกติกา ครูจะต้องเฝ้า สังเกตพฤติกรรมของกลุ่มอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา เพื่อคอยสังเกตเมื่อผิดปกติและบอกให้ เริ่มต้นใหม่ รวมทั้งคอยสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม และของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มด้วย

4. เมื่อจบกิจกรรมให้นั่งล้อมวงเป็นกลุ่ม ครูนำข้อสังเกตที่ได้มาเปิดประเด็นอภิปราย ชักถามถึงความรู้สึกนึกคิดขณะทำกิจกรรม โดยใช้คำถามที่ช่วยให้ตรวจสอบและวิเคราะห์ ตนเอง เช่น รู้สึกอย่างไรที่ต่างคนต่างออกความเห็นถึงวิธีข้ามแม่น้ำโดยไม่มีใครฟังใคร รู้สึก อย่างไรเมื่อเกิดการผิดพลาดต้องเริ่มต้นใหม่ เป็นต้น

5. ครูสรุปให้เห็นถึงปัจจัยพื้นฐานในการทำงานด้วยพลังกลุ่ม เช่น การวางแผนงาน การประสานงาน การสื่อสาร ความสามัคคี การเคารพรับฟังซึ่งกันและกัน การร่วมแรงร่วมใจ เสียสละ อดทน รอคอย เป็นต้น

6. ให้นักเรียนเขียนข้อคิดและประโยชน์จากการร่วมกิจกรรม ที่สามารถนำไปประยุกต์ ใช้ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ลงในสมุดบันทึก

กิจกรรม 2

กิจกรรมเห็นคุณค่า

สาระสำคัญ

กิจกรรมเห็นคุณค่า เป็นกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ ความหมาย คุณค่า และ
ความสำคัญของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจความหมาย คุณค่า ความสำคัญของแนวคิดปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. นักเรียนผลัดกันเล่าถึง ความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงตามที่นักเรียนเข้าใจหรือเคยสัมผัส
2. ครูชี้แจงถึงหลักการและแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งแนวทางการ
พัฒนาคุณลักษณะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นักเรียนจะได้รับในการเข้าร่วมกิจกรรม
นี้
3. นักเรียนจดบันทึกความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลงใน

สมุด

สื่อ

ใบความรู้สำหรับครู

ใบความรู้สำหรับครู

หลักการของ เศรษฐกิจพอเพียง

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
 2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
 3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล
- เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ
1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบ ที่จะนำความรู้ที่มานำพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
 2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548, หน้า 1-5)

คุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ใช้ในการพัฒนาครั้งนี้

1. ความมีเหตุผล หมายถึง การรู้เหตุและผล และการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์
 - 1.1 การรู้เหตุและผล หมายถึง การคิดหาเหตุผลในลักษณะเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่คาดว่าเป็นเหตุกับสิ่งที่คาดว่าเป็นผล
 - 1.2 การคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ หมายถึง การคิดแก้ปัญหาหรืออธิบายอย่างมีเหตุมีผล หรือตรวจสอบผลการกระทำ
2. ความพอประมาณ หมายถึง การไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น การพึงตนเองด้านการเรียน
 - 2.1 การไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น หมายถึง การทำตนไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ตนเองและผู้อื่นด้านสุขภาพ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม
 - 2.2 การพึงตนเองด้านการเรียน หมายถึง การใช้ความสามารถและความพยายามของตนในการเรียนให้ได้ผลดี โดยไม่ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นมากเกินไป
3. การมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การมองโลกในแง่ดี การป้องกันความเสี่ยงและการจัดการกับความเครียด
 - 3.1 การมองโลกในแง่ดี หมายถึง วิธีการคิดหรือคาดหวังของบุคคลในการปรับตัวเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่ทำทลายหรือเมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคในชีวิต มีความเชื่อในด้านบวก มีความหวัง สามารถจัดการความวิตกกังวล เครียดหรือซึมเศร้าได้ และมีสุขภาพจิตที่ดี พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ และเชื่อว่าจะมีความสำเร็จอย่างที่มุ่งเป้าหมายไว้
 - 3.2 การป้องกันความเสี่ยง หมายถึง การป้องกันอันตรายหรือการช่วยจากสิ่งที่ไม่ดีหรือสิ่งที่ขัดกับกฎระเบียบ ตระหนักถึงผลเสียต่อตนและสังคม
 - 3.3 การจัดการกับความเครียด หมายถึง ความสามารถในการจัดการความเครียดและความสามารถในการแก้ปัญหา ถ้าขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น หรือมีแนวทางในการจัดการความเครียดทั้งในทางความคิดและการกระทำ

กิจกรรม 3

กิจกรรม “ตามรอยเท้าพ่อ”

สาระสำคัญ

กิจกรรม “ตามรอยเท้าพ่อ” เป็นกิจกรรมที่สร้างจิตสำนึกในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ตระหนักถึงการใช้ชีวิตที่พอเพียง รู้จักความประหยัดมัธยัสถ์อดออม การรู้จักซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างจิตสำนึกในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความ

พอประมาณ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. นักเรียนศึกษาเรื่องเล่าจากใบความรู้ เรื่อง “ตามรอยเท้าพ่อ” แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็น
2. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

สื่อ

1. ใบความรู้ เรื่อง “ตามรอยเท้าพ่อ”
2. ใบงาน เรื่อง “ตามรอยเท้าพ่อ”

ใบความรู้ เรื่อง “ตามรอยเท้าพ่อ”

ในนิทานที่พวกเราเคยอ่าน พระราชาล้วนแล้วแต่มีชีวิตที่ทรูหรา สุขสบาย มีทรัพย์สมบัติมากมาย แต่เรื่องราวของในหลวงนั้นแตกต่างออกไป และความแตกต่างนี้เริ่มต้นตั้งแต่ครั้งที่พระองค์ยังทรงพระเยาว์ พ.อ.(พิเศษ) ทองคำ ศรีโยธิน เล่าไว้ในหนังสือ หยุตความเลวที่ไล่ล่าคุณ ว่า “...มีอยู่เรื่องหนึ่ง...ที่จำได้แม่น...สมเด็จพระเจ้า...เล่าว่า ตอนเรียนหนังสือที่ swiss ในหลวงยังเล็กอยู่...เข้ามาบอกว่า...อยากได้รถจักรยาน เพื่อนๆ เขามีจักรยานกัน แม่บอกว่า...ลูกอยากได้จักรยาน...ลูกก็เก็บสตางค์...ที่แม่ให้ไปกินที่โรงเรียนไว้สิ...เก็บมาหยอดกระปุก...วันละเหรียญ...สองเหรียญ พอได้มากพอ...ก็เอาไปซื้อจักรยาน...นี่คือสิ่งที่แม่สอน...สร้างคุณธรรมให้แก่ลูก...ลูกอยากได้...ลูกต้องเก็บสตางค์ที่แม่ให้...ไปหยอดกระปุก... แม่สอน 2 เรื่อง คือ...ประหยัด...ให้ขึ้นอยู่กับตัวเอง พอถึงวันปีใหม่...สมเด็จพระเจ้าก็บอกว่า...ปีใหม่นี้...เราไปซื้อจักรยานกัน...เฮ้อ...แะกระปุก...ดูซิว่ามีเงินเท่าไร...? เสร็จแล้ว...สมเด็จพระเจ้าก็แถมให้...ส่วนที่แถมนะ...มากกว่าเงินที่มีในกระปุกอีก...มีเมตตา...ให้เงินลูก...ไม่ได้ให้เปล่า...สอนลูกด้วย สอนให้ประหยัด สอนว่า...อยากได้อะไร...ต้องเริ่มจากตัวเรา...คำสอนนั้น...ติดตัวในหลวงมาจนถึงทุกวันนี้...”

คำสอนของสมเด็จพระเจ้าทำให้ในหลวงแตกต่างจากพระราชาที่เราเคยอ่าน ที่มีอาหารชั้นเลิศบนจานทองคำบนโต๊ะ ส่วนเสื้อผ้าล้วนแต่ประดับประดาสวยงาม แล้วในหลวงของเราท่านโปรดเสวยอะไร และใช้ข้าวของแบบไหน พระกระยาหารของในหลวง ไม่ได้วิจิตรอลังการไปกว่าอาหารที่พวกเราเคยกินกัน เช่น ผัดผักก็ใส่ผักมากๆ เนื้อมันน้อยๆ คร. สุเมธ ดันดิเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา เล่าถึงพระกระยาหารของในหลวงไว้ในนิตยสารแพรวคอลัมน์ “พ่อผู้พอเพียง” ว่า “เวลาเสวย เครื่องเสวยก็เรียบง่าย ธรรมดา ไม่ทรงใส่พระราชหฤทัยว่าบนโต๊ะเสวยมีอะไรบ้าง ไม่เคยทรงปรุงแต่งเติมอะไร” ที่สำคัญคือจะทรงดักพระกระยาหารแต่พอดี ไม่เคยเสวยหรือทิ้ง สำหรับข้าวของเครื่องใช้ของพระองค์ท่านไม่ใช้สินค้ามีชื่อเสียง ราคาแพง คร. สุเมธเล่าว่า “เมื่อปี 2524 ผมได้รับการมอบหมายจากรัฐบาลให้ไปตามเสด็จฯ ถวายงานเป็นครั้งแรกผมพยายามจ้องมองทุกสิ่งทุกอย่างถึง พระราชจริยวัตรต่างๆ เครื่องใช้ต่างๆ ของพระองค์ท่าน จนกระทั่งรู้สึกพระองค์ว่าผมจ้องดูข้อพระหัตถ์ว่าทรงใช้นาฬิกาอะไร ก็ทรงยื่นให้ดูเลย ผมจึงจำแบบและรุ่นไว้ แล้วไปดูที่ร้านขาย ปรากฏว่า 750 บาทเอง

“นี่คือพระเจ้าแผ่นดินไทยนะ ผมตกใจว่าทรงเป็นพระเจ้าแผ่นดิน สามารถมิของใช้สารพัด ราคาแพงแค่ไหนก็ได้ แต่ไม่ทรงใช้” ไม่เพียงเท่านั้น ในหลวงยังทรงใช้ข้าวของต่างๆ อย่างคุ้มค่า เช่น จลองพระองค์หรือเสื้อผ้าที่ทรงใช้หลาย ๆ ปี ในคอลัมน์ “พ่อผู้พอเพียง” เช่นกันที่คุณสมภพ หลุยลาภประเสริฐ เจ้าของร้านยูไลย ซอยศาลาแดง ผู้ถวายงานตัดจลองพระองค์สืบต่อมาจากรุ่นพ่อเล่าไว้ว่า “เฉลี่ยแล้วจลองพระองค์ชุดหนึ่งท่านทรงใช้อยู่ประมาณ 8-10 ปี เรียกว่าถ้าทรงแล้วยังอยู่ดี ก็จะทรงหมุนเวียนกลับมาทรงอยู่เรื่อย ๆ ...”

“อย่างจลองพระองค์ชุดบรรทม พอนานปีเข้ายังยึดที่บนพระองค์ยึด ก็ทรงให้เปลี่ยนยางยึดใหม่ เรียกว่าต้องชำรุดจริง ๆ ถึงจะทรงเปลี่ยน...”

คราวนี้เราลองมาฟังเรื่องจลองพระบาทกันบ้าง คุณศรไกร เน้นสินัด เล่าถึงงานซ่อมจลองพระบาทถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า “ปี 2545 เจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังท่านหนึ่งได้ถือพานใส่รองเท้าเดินเข้ามาในร้าน...เขาบอกว่าเป็นจลองพระบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่โปรดมาก แต่เก่าแล้วแต่ไม่รู้จะเอาไปซ่อมที่ไหน...จำได้ว่าบนพานนั้นเป็นจลองพระบาทหนังสีดำ สภาพชำรุดทรุดโทรมจากการใช้งานมาหลายสิบปี หนังข้างนอกหลุดลุ่ย ส่วนภายในก็ผุกร่อนหลุดลอกหลายแห่ง ถ้าเป็นคนทั่วไปคงทิ้งไปแล้ว แต่พระองค์ท่านกลับให้เจ้าหน้าที่เอามาซ่อมเพื่อใช้งานต่อ”

แม้กระทั่งเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างดินสอ ที่บางครั้งพอสิ้นหน่วยเราก็มักไม่อยากจะใช้แล้ว แต่ในหลวงโปรดใช้ดินสอไม้ ราคาไม่แพง ปีหนึ่งทรงเบิกเพียง 12 แท่ง ใช้เดือนละแท่งจนแม่เหล็กดินสอทุกอันดัดเลี้ยว ก็ยังทรงใช้ต่อ จะกริ้วมากหากใครนึกหวังดี นำไปทิ้งแล้วนำแท่งใหม่มาทูลเกล้าฯถวาย สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ถวายงานใกล้ชิดอย่างช่างจลองพระองค์ในหลวงรู้สึกว่าการเสวยสุขกิจพอเพียงของพระองค์ท่านจึงไม่ใช่ เรื่องใหม่สำหรับผมเลย พระองค์ ทรงปฏิบัติมานานก่อนที่จะพระราชทานแนวพระราชดำริให้คนไทยได้รู้จักกันด้วยซ้ำทุกอย่างที่พระองค์ท่านไม่จำเป็นต้องทำแบบนี้ก็ได้...แต่พระองค์ท่านก็ยังทรงประหยัด มัธยัสถ์ ทำให้ผมคิดว่า ขนาดพระองค์ท่านซึ่งเป็นพระเจ้าแผ่นดินยังทรงปฏิบัติพระองค์แบบนี้

เราในฐานะพสกนิกรก็ควรเดินตามรอยพระองค์ท่านอะไรที่ไม่จำเป็น อะไรที่เกินตัวก็ไม่ควรทำความจริงวิถีชีวิตที่ประหยัด เรียบง่าย ไม่เพียงแต่จะช่วยให้ชีวิตของเรามีความสุขขึ้น ยังช่วยให้โลกหายร้อนอีกด้วย

ที่มา: สุพิดา เริงจิต และยุทธนา วรณนิติกุล. (2550). ตามรอยเท้าพ่อ ตอนปฏิบัติการเรียนรู้

ธรรมชาติ.

ใบงาน เรื่อง “ตามรอยเท้าพ่อ”

1. นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องเล่า “ตามรอยเท้าพ่อ”

.....

.....

2. นักเรียนสามารถนำข้อคิดตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จากเรื่อง “ตามรอยเท้าพ่อ” ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง

.....

.....

กิจกรรม 4

กิจกรรม “เดินตามรอยเท้าพ่อ”

สาระสำคัญ

กิจกรรม “เดินตามรอยเท้าพ่อ” เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนเรียนรู้คุณค่าของการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความอดทน ความสุ่มรอบคอบ ความกล้าหาญและความไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าของการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. นักเรียนอ่าน/ฟังบทความ “เดินตามรอยเท้าพ่อ” แล้วแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มว่าจากบทความดังกล่าว ให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงอย่างไร แล้วบันทึกลงสมุด
2. นักเรียนร่วมกันร้องเพลง “เดินตามรอยเท้าพ่อ”

สื่อ

บทความ “เดินตามรอยเท้าพ่อ”

เพลง “เดินตามรอยเท้าพ่อ” จากคลิปวิดีโอ

บทความ “เดินตามรอยเท้าพ่อ”

“เดินตามรอยเท้าพ่อ”

ฉันเดินตามรอยเท้าอันรวดเร็วของพ่อโดยไม่หยุด

ผ่านเข้าไปในป่าใหญ่ นากลับ ทับ

แผ่ไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด มีดและขว้าง

มีต้นไม้ใหญ่เหมือนหอคอยที่เข้มแข็ง

พ่อจ๋า...ลูกหิวจะตายอยู่แล้วและเหนื่อยด้วย

คุณจ๊ะ...เลือดไหลออกมาจากเท้าทั้งสองที่บาดเจ็บของลูก

ลูกกลัวงู เสือ และหมาป่า

พ่อจ๋า...เราจะถึงจุดหมายปลายทางไหม

ลูกเอ๋ย...ในโลกนี้ไม่มีที่ไหนดอกที่มีความรื่นรมย์

และความสบายใจสำหรับเจ้า

ทางของเราไม่ได้ไปด้วยดอกไม้สวยสวย

จงไปเถิด แม้ว่ามันจะเป็นสิ่งที่บีบคั้นหัวใจเจ้า

พ่อเห็นแล้วว่า หนามคำเนื้ออ่อนอ่อนของเจ้า

เลือดของเจ้าเปรียบดั่งทับทิมบนใบหญ้าไถลน้ำ

น้ำตาของเจ้าที่ไหลต้องพุ่มไม้สีเขียว

เปรียบดั่งเพชรบนมรกตที่แสดงความงามเต็มที่

เพื่อนมนุษย์ชาติ จงอย่าละความกล้า

เมื่อเผชิญหน้ากับความทุกข์ให้อดทนและสุขุม

และจงมีความสุขที่ได้ยึดอุดมการณ์ที่มีค่าไปเถิด...ถ้าเจ้าต้องการเดินตามรอยเท้าพ่อ

ที่มา: เดินตามรอยเท้าพ่อ. (2553). วันที่ค้นข้อมูล 2 มีนาคม 2553, เข้าถึงได้จาก

<http://ploypee.exteen.com/20081226/entry>

ใบงาน เรื่อง “ตามรอยเท้าพ่อ”

1. จาก คำสอนของพ่อจากความ “เดินตามรอยเท้าพ่อ” สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างไร
.....
2. จากข้อความ “เพื่อนมนุษย์ชาติ จงอย่าละความกล้าหาญ เมื่อเผชิญกับความทุกข์ ให้
อดทนและสู้ๆ และจงมีความสุขที่ได้ยึดอุดมการณ์ที่มีค่าไปเกิด.....ถ้าเจ้าต้องการเดิน
ตามรอยเท้าพ่อ” นักเรียนสามารถนำข้อความดังกล่าวเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างไร
.....
3. ครูสรุป ถึงคุณค่าของควมมีเหตุผล มีความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกัน
.....

กิจกรรม 5

กิจกรรมเล่าสู่กันฟัง จาก “คำสอนพ่อ”

สาระสำคัญ

กิจกรรมเล่าสู่กันฟัง จาก “คำสอนพ่อ” เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนตระหนักถึงการนำพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ทั้งด้านความมีเหตุผล ความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกัน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนนำพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนิน

ชีวิต

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. นักเรียนจับคู่ศึกษา จากพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง จาก “คำสอนพ่อ” ในบท แล้วเล่าให้กลุ่มฟัง
2. ครูสรุป
3. นักเรียนบันทึกข้อคิดที่ได้จาก “คำสอนพ่อ” ลงในสมุดบันทึก

สื่อ

ใบความรู้ เรื่อง “คำสอนพ่อ”

ใบความรู้ เรื่อง “คำสอนพ่อ”

คำสอนพ่อ 1

“...การรู้จักประมาณตน ได้แก่ การรู้จักและยอมรับว่าตนเองมีภูมิปัญญาและความสามารถในด้านไหน เพียงใด และควรจะทำางานด้านไหนอย่างไร การรู้จักประมาณตนนี้จะทำให้คนเรารู้จักใช้ความสามารถที่มีอยู่ได้ถูกต้องเหมาะสมกับงานและได้ประโยชน์สูงสุดเต็มตามประสิทธิภาพ ทั้งยังทำให้รู้จักขวนขวายศึกษาหาความรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์อยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองให้ยิ่งสูงขึ้น.

ส่วนการรู้จักประมาณสถานการณ์นั้น ได้แก่ การรู้จักพิจารณาสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ทราบชัดถึงความเป็นมาและที่เป็นอยู่ รวมทั้งที่คาดว่าจะเป็นไปได้ในอนาคต การรู้จักประมาณสถานการณ์ได้นี้จะทำให้สามารถวางแผนงานและปฏิบัติการได้ถูกต้องตรงกับปัญหาที่แท้จริง สถานการณ์และความจำเป็น อันจะทำให้งานที่ทำได้ประโยชน์ที่สมบูรณ์คุ้มค่า.

การรู้จักประมาณตนและรู้จักประมาณสถานการณ์ จึงเป็นอุปการะอย่างสำคัญที่จะเกื้อกูลให้บุคคลดำเนินชีวิตและกิจการงานไปได้อย่างราบรื่นและก้าวหน้า...”

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันเสาร์ ที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๑

ที่มา: พิศนัฐ โงทย์กิจ. (2551, หน้า 17). ๒๐๕ คำสอนพ่อ.

คำสอนพ่อ 2

“...คนเราที่ฟุ้งเฟ้อ

ไม่มีทางที่จะหาทรัพย์มาป้อนความฟุ้งเฟ้อได้

ความฟุ้งเฟ้อนี้เป็นปาก หรือสัตว์ที่หิวไม่หยุด

ความฟุ้งเฟ้อนี้ถ้าปาก ตลอดเวลา จะป้อนเท่าไรๆ ก็ไม่พอ

ความไม่พอนี้ไม่สามารถที่จะหาอะไรมาป้อนความฟุ้งเฟ้อนี้ได้

ฉะนั้น ถ้าจะต่อต้านความเดือดร้อน

ไม่ใช่ว่าจะต้องประหยัคมัธยสถ์ จะต้องป้องกันความฟุ้งเฟ้อ

และป้องกัน วิธีการที่มักจะใช้เพื่อที่จะมาป้อนความฟุ้งเฟ้อนี้

คือ ความทุจริต ฉะนั้นการที่จะรณรงค์ที่จะต่อสู้

เพื่อให้คนมัธยสถ์และประหยัคนั้นก็ขึ้นอยู่กับตัวเอง

ไม่ใช่อยู่ที่คนอื่น เมื่ออยู่ที่ตัวเอง ไม่ใช่อยู่ที่คนอื่น

การรณรงค์โดยมากมักออกไปข้างนอก

จะไปชักชวนคนโน้นชักชวนคนนี้ให้ทำโน่นทำนี่ ที่จริง

ตัวเองต้องทำเอง ถ้าจะใช้คำว่ารณรงค์ก็ต้องรณรงค์กับตัวเอง

ต้องฝึกตัวให้รู้จักความพอคิพอเหมาะ

ถ้าไม่พอดีไม่พอเหมาะมันจะเกิดทุจริตในใจได้...”

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่คณะลูกเสือชาวบ้านที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ในโอกาสเสด็จฯ กลับจากแปรพระราชฐานจากจังหวัดสกลนคร ณ สนามบินคอนเมือง

วันอาทิตย์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๒๗

คำสอนพ่อ 3

...ถ้าจะทำบุญเพิ่มเติมยิ่งขึ้นไป
 เราก็เป็นสิ่งที่สูงขึ้นไปอีก
 เราทำอะไรทุกอย่างในการพูดจา ในการกระทำ ในการคิด
 เราทำในสิ่งที่เรียกว่าสุจริต
 หมายความว่าทำในสิ่งที่ไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่น
 ตรงข้าม บรรเทาความเดือดร้อนต่อผู้อื่น
 อันนี้เป็นการทำบุญอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งสูงยิ่งขึ้นไปอีก...

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่คณะชาวห้วยขวาง พญาไท เฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล
 และต้นเทียนพรรษา ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันพุธที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๒๑

คำสอนพ่อ 4

“...ในการสร้างอนาคตที่มั่นคงรุ่งโรจน์นั้น นอกจากวิชาความรู้ที่เจนจัดแล้ว บุคคลยังจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติและความสามารถพิเศษอีกหลายด้าน เป็นเครื่องอุดหนุนและส่งเสริมความรู้ของตนด้วย.

ข้อแรก จะต้องเป็นคนที่ทำตัวทำงานอย่างมีหลักการ มีระเบียบ มีเหตุผลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ เป็นธรรม.

ข้อสอง ต้องมีความเพียรพยายามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและทำความดี แม้จะมีความเหนื่อยยาก หรืออุปสรรคขัดขวางมากมายเพียงใด ก็ไม่ย่อท้อถอยหลัง.

ข้อสาม ต้องเอาใจใส่ ศึกษาค้นคว้าหาวิชาและความรอบรู้ในเรื่องต่างๆ ให้ลึกซึ้งและกว้างขวางรอบด้านไว้สำหรับใช้เทียบเคียง ประกอบการพิจารณาคัดสินปัญหาต่างๆ ในการงาน.

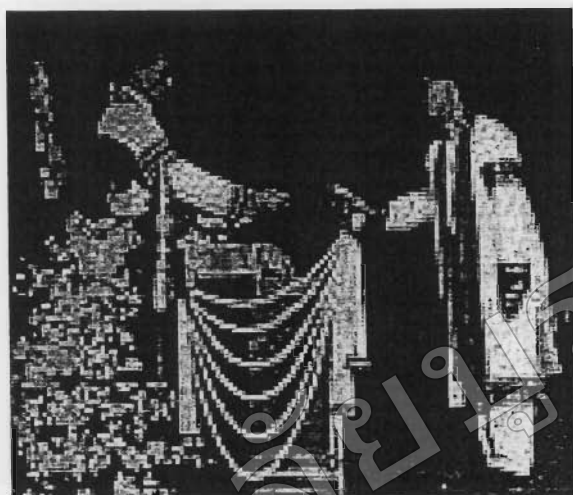
ข้อสี่ ซึ่งสำคัญที่สุด ต้องสามารถควบคุมกายใจ คือ การกระทำความคิดของตน ให้สงบหนักแน่นแน่วแน่ในความเป็นกลางอยู่เสมอ แม้ในเวลาที่มีเหตุชวนให้วุ่นวายสับสน.

ความสามารถทำกายทำใจให้สงบหนักแน่น เป็นกลาง ห่างจากอคตินี้ จะช่วยให้เกิดสติ ระลึกรู้ถึงเหตุถึงผล ถึงข้อเท็จจริง และความถูกต้องของเรื่องทั้งปวง จึงเป็นอุปการะสำคัญของการคิดพิจารณาปัญหาต่างๆ เพราะช่วยให้มองเห็นปัญหาได้กระจ่างแจ่มชัด สามารถตัดสินชี้ขาดได้โดยถูกต้องเที่ยงตรง เป็นธรรม เป็นประโยชน์เสมอ. ไม่มีอับจน...”

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร แก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๖

คำสอนพ่อ 5

๑ “เด็ก ๆ

นอกจากจะต้องเรียนรู้อะไรแล้ว

ยังต้องหัดทำงานและทำความดีด้วย

เพราะการทำงาน

จะช่วยให้มีความสามารถ

มีความขยันอดทนพึ่งตนเองได้

และการทำดีนั้น

จะช่วยให้มีความสุขความเจริญ

ทั้งป้องกันตนไว้ไม่ให้ตกต่ำ”

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๓๐

คำสอนพ่อ 6

“หน้าที่ของผู้จัดและผู้ให้การศึกษาใน
กล่าวอย่างสั้นที่สุด ก็คือ การ “ให้คน
ได้เรียนรู้” เพื่อที่จะสามารถทำงาน
สร้างตัวและดำรงตัวให้เป็นหลัก เป็น
ประโยชน์แก่ส่วนรวมได้ การให้เรียนนั้น
จะอย่างไร

ข้อแรก จะต้องสอนให้มีวิชาการที่ดี
ที่ถูกต้อง แน่นแฟ้น ให้มีความสามารถ
และมีหลักการในการปฏิบัติ

ข้อสอง ต้องฝึกอบรมในจิตใจและความประพฤติปฏิบัติ ให้รู้เหตุรู้ผลและความผิดชอบชั่วดี
เพื่อมิให้นำความรู้ไปใช้ในการเบียดเบียนกันและกัน

ข้อที่สาม ต้องให้มีกำลังใจและสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางกายทางใจ ผู้ที่ได้รับการศึกษารบถ้วน
เหมาะสมกันทุกด้านดังนี้ เชื่อได้ว่าจะเป็นผู้เข้มแข็ง สามารถเต็มที่ในการปฏิบัติ
ทั้งทางกายและทางความคิด จิตใจ จะกระทำหน้าที่การงานใดก็จะมุ่งหวังผล หวัง
ประโยชน์ที่แท้จริงของหน้าที่การงานนั้นเป็นใหญ่ ไม่หลงทาง ทั้งจะสามารถ
ปฏิบัติบริหารอย่างมีประสิทธิภาพให้บรรลุผลอันสมบูรณ์ได้ด้วย”

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรผู้สำเร็จการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันจันทร์ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๑

คำสอนพ่อ 7

...คนเรารู้ใจแล้วเป็นคนอันตราย
 เพราะว่าถ้าเป็นคนที่มีความรู้แล้ว ให้อใจ
 ความให้อใจนั้นทำให้การควบคุมจิตใจสติของต้งน้อยลง
 เพราะว่ามันให้อ ความให้อใจนี้เป็นสิ่งกีดขวางความดีไปได้มาก
 เพราะไม่ระวังตัว เวลาให้อใจก็เกิดน้อยใจ น้อยใจก็เกิดประชด
 เปิดโอกาสให้จิตใจรับสิ่งที่ไม่ดีเข้ามาในจิตใจได้
 เพราะว่ามี ความฟุ้งซ่าน คนไหนถ้าให้อใจดังเกิดดี ๆ
 พวกเพื่อน ๆ ที่ให้อใจ บางทีคนนั้นพูดฟุ้งซ่าน พูดอะไรไม่ได้เรื่อง
 แล้วถ้าใครมาชักชวนให้ทำอะไรก็อาจจะเป็นผู้ร้ายไปได้
 ทำให้ขาดการพิจารณา คือ ขาดสตินั่นเอง...

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่บัณฑิตอาสาสมัคร รุ่นที่ ๑๑

และคณะกรรมการประจำสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร

คำสอนพ่อ 8

...ความจริงใจอย่างสำคัญยังมีอีกส่วนหนึ่ง
ได้แก่ความจริงใจต่อตนเอง เช่น เมื่อได้ตั้งใจ
จะประพฤติปฏิบัติในความคิดอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว
จะต้องติดตามรักษาความตั้งใจที่จะกระทำ ดังนั้น
ให้ได้ตลอดไป คนที่รักษาความจริงใจต่อตนเอง
ไว้ได้มั่นคงจะไม่เป็นคนสลับปลับ หากแต่เป็นคน
ที่หนักแน่นเที่ยงตรง ทำอะไรตามกฎหมาย
ตามระเบียบ ตามเหตุผลและความถูกต้อง
เป็นธรรม จึงเป็นผู้สามารถสร้างสรรค์และ
สร้างสมความดีความเจริญให้งอกงามเพิ่มพูน
ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ไม่มีวันถอยหลัง...

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันเสาร์ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕

ที่มา: พิศนัฐ โงทัยกิจ. (2551, หน้า 33). ๒๐๘ คำสอนพ่อ.

คำสอนพ่อ 9

“...การทำงานให้สำเร็จผลอันพึงประสงค์ได้ด้วยดีนั้น
เบื้องต้นแต่ละคนจะต้องมีปณิธานที่เที่ยงตรง ในอันที่จะทำงานทำหน้าที่
ด้วยความอุตสาหพยายามและความหนักแน่นอดทนให้บรรลุผลสำเร็จ
เมื่อจะเริ่มงานสิ่งใดก็ให้พยายาม คิดพิจารณาให้จนเห็นจุดหมาย
เห็นสาระและประโยชน์ที่แท้ของงานนั้นอย่างแจ่มแจ้ง แล้วจึงลงมือ
กระทำด้วยความตั้งใจ มั่นใจ และด้วยความรับผิดชอบอย่างสูง
ให้งานดำเนินลุล่วงตลอดไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีให้บกพร่องเสียหาย
ข้อสำคัญ ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ต้องพยายามควบคุมกายใจ
และความคิดให้สงบตั้งมั่นและหนักแน่น อย่าให้คลายจากความเพียร
และอย่าให้หวั่นไหวฟุ้งซ่านไปกับความพอใจ ไม่พอใจ หรืออุปสรรค
และปัญหาต่าง ๆ นอกจากนั้น ยังจะต้องมีความสุจริตใจและจริงใจ
ต่อผู้เกี่ยวข้อง ร่วมงาน ทุกฝ่าย ทุกคน พร้อมทั้งประพฤติปฏิบัติ
ต่อกันและกันอย่างเหมาะสม ด้วยความเมตตาอารีและความไม่มีอคติ
เพื่อให้สามารถร่วมงานประสานประโยชน์กันได้สอดคล้อง และมีประสิทธิภาพ...”

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ มหาวิทยาลัยมหิดล วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๓

คำสอนพ่อ 11

...ผู้ที่มุ่งหวังความดีและความเจริญมั่งคั่งในชีวิต
จะต้องไม่ละเลยการศึกษา
ความรู้ที่จะศึกษามีอยู่สามส่วน
คือความรู้วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ
และความรู้คิดอ่านตามเหตุผลความเป็นจริง
ซึ่งแต่ละคนควรเรียนรู้ให้ครบ
เพื่อสามารถนำไปใช้ประกอบกิจการงาน
และแก้ปัญหาทั้งปวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
อีกประการหนึ่ง จะต้องมีความจริงใจและบริสุทธิ์ใจ
ไม่ว่าในการทำงาน ในผู้ร่วมงาน
หรือในการรักษาระเบียบแบบแผนความดีงาม
ความถูกต้องทุกอย่าง
เพราะความจริงใจนี้เป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง
ในการผดุงและสร้างเสริมความสามัคคี
ความประสานสามัคคี
และความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของส่วนรวม.

ประการที่สาม จำเป็นต้องสำรวจความบกพร่อง
 ของตนเองอยู่เสมอ แล้วพยายามปฏิบัติแก้ไขเสียโดยเร็ว
 ไม่ปล่อยให้เจริญเติบโต ทำความเสื่อมเสีย
 แก่การกระทำและความคิด.

ประการที่สี่ ต้องฝึกฝนให้มีความสงบหนักแน่น
 ทั้งในกาย ในใจ ในคำพูด

เพราะความสงบหนักแน่นเป็นเครื่องผ่อนปรน
 ระงับความรุนแรง ความขัดแย้ง
 ความไม่เข้าใจในกันและกันได้ทุกกรณี.

โดยเฉพาะความสงบหนักแน่นในจิตใจนั้น
 ทำให้เกิดความขังคิดพิจารณาตามเหตุตามผล
 จึงช่วยให้สามารถขบคิดวินิจฉัยเรื่องราวปัญหา
 และการกระทำได้อย่างถูกต้อง พอเหมาะพอคมีประสิทธิผล

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรกิตติมศักดิ์และพระราชทานปริญญาบัตร
 แก่ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันเสาร์ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๐

คำสอนพ่อ 12

“ความซื่อสัตย์สุจริต
เป็นพื้นฐานของความสำเร็จทุกอย่าง
เด็กๆ จึงต้องฝึกฝนอบรมให้เกิดมีขึ้นในตนเอง
เพื่อจักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดีมีประโยชน์
และมีชีวิตที่สะอาด ที่เจริญมั่นคง”

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็กประจำปี ๒๕๓๑

ที่มา: พิศัย ใจหทัย. (2551, หน้า 215). ๒๐๕ คำสอนพ่อ.

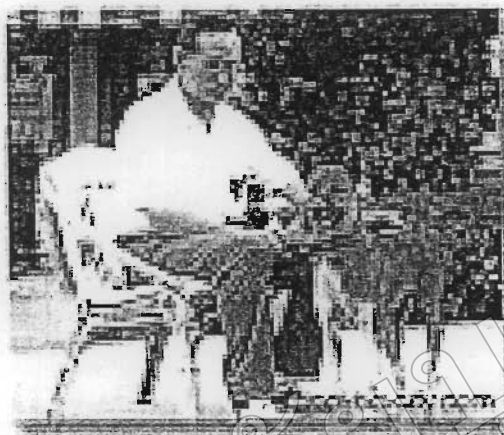

คำสอนพ่อ 13

“คุณธรรมข้อหนึ่งที่ยังมีอยู่อย่างสมบูรณ์
ในจิตใจของคนไทยก็คือการให้
การให้ ไม่ว่าจะให้สิ่งใด แก่ผู้อื่น โดยสถานใดก็ตาม
เป็นสิ่งที่พึงประสงค์อย่างยิ่ง
เพราะเป็นเครื่องประสานไมตรีอย่างสำคัญ
ระหว่างบุคคลกับบุคคล
และทำให้สังคมมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นด้วยสามัคคีธรรม”
“ข้าพเจ้าจึงปรารถนาอย่างยิ่ง
ที่จะเห็นชาวไทยมีความสุขถ้วนหน้าด้วยการให้
คือ ให้ความรัก ความเมตตาแก่กัน ให้น้ำใจไมตรีกัน
ให้อภัย ไม่ถือโทษ โกรธเคืองกัน
ให้การสงเคราะห์ อนุเคราะห์กัน
โดยมุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน ด้วยความบริสุทธิ์และจริง

พระราชดำรัส

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสพระราชทานพร แก่ประชาชน
เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕

คำสอนพอ 14

...ถ้าถูกแดดถูกฝน

อนามัยแข็งแรงก็ไม่เป็นอะไร ทำให้แข็งแรง

จิตใจก็เหมือนกัน

เมื่อประสบอุปสรรคและสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาเราก็ขุ่นหมอง

แต่ถ้าจิตใจเราแข็งแรง แข็งแรงดี

อุปสรรคนั้นจะทำให้สามารถที่จะทำให้มีอำนาจจิตดีขึ้น

มีกำลังใจมากขึ้น

สิ่งที่เป็นอุปสรรค สิ่งที่ทำให้เราขุ่นเคืองใจ

ไม่เป็นผลร้ายต่อตัวเรา กลับทำให้เราใจแข็งแรง แข็งแรง...

พระบรมราโชวาท

ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

และทรงดนตรีเป็นการส่วนพระองค์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันเสาร์ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๑๓

คำสอนพ่อ 15

...คนเราต้องเตรียมตัว
เพื่อที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต
แต่การเตรียมตัวนั้นก็ต้องมีความรู้ประกอบด้วย
สิ่งที่สำคัญในการฟันฝ่าอุปสรรคในชีวิต
คือ ต้องรู้จักตัวเอง รู้ว่าตัวเองกำลังทำอะไร
รู้ว่าตัวเองต้องการอะไร...

พระบรมราโชวาท

พระราชทานแก่ นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรแม่โจ้ เชียงใหม่

วันพุธที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๖

คำสอนพ่อ 16

...บางทีเมื่อเราไปเจอสถานการณ์อะไรอย่างหนึ่ง
 ปวดหัว มีใครมาพูดเรื่องราวอะไรต่าง ๆ ให้เข้าใจเรา
 เราคิดไม่ออก ปวดหัว โมโหไม่สบายใจ
 ไม่รู้จะตอบอะไร อันนี้ถ้าเราฝึกจิตให้หาเหตุผลโดยเร็ว
 เราก็รู้แน่ว่าเขาพูดอะไร
 อย่าเพิ่งท้อใจ มาอย่างไร มาทำไหน
 เรามองเห็นก็เท่ากับขึ้นไปสู่ความรู้ รู้ได้เขา รู้โปร่ง
 ในความคิดของเขา เขามาอย่างไรเรารู้หมด
 ฉะนั้น ถ้าเราฝึกดีแล้ว เราก็ได้เปรียบโดยเร็ว
 ใครมาพูดหรือมาทำอะไรก็รู้เท่าทัน...

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่คณะชาวพุทธ แขวงห้วยขวาง เขตพญาไท
 ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันจันทร์ ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘

กิจกรรมที่ 6

กิจกรรม “เงินทองของมีค่า”

สาระสำคัญ

กิจกรรม “เงินทองของมีค่า” เป็นกิจกรรมที่สร้างจิตสำนึกในความมีเหตุผลในการใช้จ่าย รู้จักประหยัดและออม ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ มีความรอบคอบและรู้เท่าทันเพื่อการป้องกันความเสี่ยงในการใช้จ่าย

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างจิตสำนึกในความมีเหตุผลในการใช้จ่าย รู้ประหยัดและออม และลดความเสี่ยงในการใช้จ่าย

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อคำถามที่กำหนดให้ว่า เห็นด้วย หรือไม่ เห็นด้วย เพราะอะไร
2. นักเรียนทำกิจกรรม “เงินทองของมีค่า” จาก ซีดี เรื่อง เป้าหมายในชีวิตและการวางแผนการเงิน (โดยนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอน ที่โปรแกรมใน ซีดี กำหนด)
3. นักเรียนเล่าเรื่องเป้าหมายในชีวิตของตนเองให้กลุ่มฟัง
4. นักเรียนทำกิจกรรม “เงินทองของมีค่า” จาก ซีดี เรื่อง การตัดสินใจซื้อ (โดยนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอน ที่โปรแกรมใน ซีดี กำหนด)
5. ครูสรุปกิจกรรมเงินทองของมีค่าโดยใช้กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อ 5.1 เรื่อง รู้ทัน....โฆษณาชวนเชื่อ และ ข้อ 5.2 การเลือกซื้อสินค้า
6. นักเรียนร่วมสะท้อนความคิดเห็นที่ได้จากกิจกรรมเงินทองของมีค่าว่าเกี่ยวข้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไร
7. ครูสรุป
8. นักเรียนบันทึกผลสมุด

สื่อ

1. ใบงาน
2. ซีดีชุด “เงินทองของมีค่า”

ใบงาน

ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดให้

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4 -5 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อ
คำถามจากใบงานต่อไปนี้ ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เพราะอะไรแล้วบันทึกลงสมุด

ใบงานที่ 1 “เด็กต่างจังหวัด แ่เงินจะใช้สำหรับอาหารกลางวันยังไม่มีพอเลย จะไปรู้เรื่อง
เงินมากมายอะไรหน้กหนา”

ใบงานที่ 2 “ เงินทองเป็นของเรา เราควรมีสิทธิใช้ทำอะไรก็ได้ ตามที่เราพอใจ”

ใบงานที่ 3 “ไม่ชอบการควบคุม รู้สึกต่อต้านการทำแผนการใช้จ่าย เพราะเป็นการจำกัด
ความคิด ทำให้ไม่มีอิสระในการใช้จ่ายใช้สอย”

ใบงานที่ 4 “ จะซื้อคอมพิวเตอร์ทั้งที ต้องพิจารณาราคา ค่าบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายประจำ
รวมทั้งความจำเป็นในการใช้”

ใบงานที่ 5 “ เป็นเด็กเป็นเด็ก ไม่เห็นต้องวางแผนการใช้จ่ายเลย ผู้ใหญ่ให้ทำอะไรก็ใช้เท่านั้น”

ขั้นที่ 2 นักเรียนศึกษาและทำกิจกรรม “เงินทองของมีค่า” จาก ซีดี เรื่อง เป้าหมายในชีวิตและการวางแผนการเงิน ข้อ 2.1 และ 2.2 (โดยนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอน ที่โปรแกรมใน ซีดี กำหนด)

เป้าหมายในชีวิตและการวางแผนการเงิน

2.1 เราวางแผนทางการเงินแล้วหรือยัง
ตัวอย่างจาก ซีดี

เงินทองของมีค่า

บทที่ 1 เป้าหมายในชีวิตและการวางแผนการเงิน

กิจกรรมเราวางแผนทางการเงินแล้วหรือยัง

ให้นักเรียนเลือกตอบ (ใช่) หรือ (ไม่ใช่) ในแต่ละข้อว่า
บุคคลใดที่นักเรียนคิดว่าเป็นการวางแผนทางการเงินที่ดีเหมาะสมกับช่วงวัย

นิรุตต์เพิ่งเริ่มต้นการทำงานและคิดว่าใช้เงินเดือนอันน้อยนิดของตนเองให้พอและไม่คิดหยิบยืมใคร

เลือกคำตอบ : ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

1. ☐ 2. ☐ 3. ☐ 4. ☐ 5. ☐

ถัดไป

- นิรุตต์เพิ่งเริ่มต้นการทำงานคิดว่าใช้เงินเดือนอันน้อยนิดของตนเองให้พอและไม่คิดหยิบยืมใคร
- นิรมลได้เลื่อนขั้นเป็นผู้จัดการ จึงใช้จ่ายเงินมากขึ้นให้สมกับตำแหน่ง
- นิรัชมีฐานะทางการเงินมั่นคง และคิดแต่นำเงินทั้งหมดไปลงทุนทำธุรกิจเพื่อหวังผลกำไร
- สมพลและอรจิรา ตั้งใจว่าหลังจากหมดภาระส่งเสียลูกเรียนจบและมีงานทำแล้ว จะไปเที่ยวต่างประเทศ
- สมบัติใกล้จะเกษียณแล้วจึงเริ่มต้นเก็บเงินเพื่อใช้หลังเกษียณอายุ

2.2 ตำรวจเป้าหมายชีวิตของตนเองทั้ง 6 ด้าน

ตัวอย่างจาก ซีดี

เงินทอง
ของบ่ก

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บทที่ 1 เป้าหมายในชีวิตและการวางแผนการเงิน

กิจกรรมสำรวจเป้าหมายชีวิตของตนเองทั้ง 6 ด้าน

ให้นักเรียนลองนึกดูว่าเป้าหมายชีวิตในด้านต่างๆ ของนักเรียนประกอบด้วยอะไรบ้าง (สามารถสังพิมพ์ได้)

1. เป้าหมายทางการศึกษา

ข้อต่อไป

เป้าหมายทางการศึกษา

เป้าหมายทางด้านสังคม และการงาน

เป้าหมายทางการเงิน

เป้าหมายทางด้านครอบครัว

เป้าหมายทางด้านสุขภาพ

เป้าหมายทางด้านนันทนาการ การพักผ่อนหย่อนใจ

ขั้นที่ 3 นักเรียนเล่าเรื่องเป้าหมายในชีวิตของตนเองให้กลุ่มฟังอย่างสั้นๆ

ขั้นที่ 4 นักเรียนทำกิจกรรม “เงินทองของมีค่า” จาก ซีดี เรื่อง การตัดสินใจซื้อ ข้อ 4.1 และ 4.2 (โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ที่โปรแกรมในซีดี กำหนด)

การตัดสินใจซื้อ

4.1 รู้ทัน...โฆษณาชวนเชื่อ

ตัวอย่างจาก ซีดี

ข้อ 1 “จงวันนี้! โรงเรียนกวดวิชา กวดวิชาภาษาอังกฤษ รับรองผล เอนทรานซ์ ตี๋ร้อยเปอร์เซ็นต์ สอนโดยคณาจารย์ผู้่อกข้อสอบ”(นำเชื่อถือหรือไม่ว่าเหตุใด)

ข้อ 2 “ผงซักฟอกซูปเปอร์สะอาด ไม่ว่าเสื้อผ้าคุณจะเลอะอะไรมา เราจะซักให้สะอาด”
(น่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด)

ข้อ 3 “ลดความอ้วนได้ภายใน 5 วัน โดยไม่ต้องกินยา ไม่ต้องออกกำลังกาย หากไม่ได้ ผลยินดี

กินเงิน” (น่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด)

4.2 ก่อนตัดสินใจซื้อ ตัวอย่างจาก ซีดี

เงินทอง
ของมูลค่า

บทที่ 3 การตัดสินใจซื้อ

กิจกรรมจับคู่ผู้สังเกตการณ์

ให้นักเรียนพิมพ์เลขข้อจากตัวเลือกด้านขวามือได้ในช่องคำตอบหน้าภาพ เมื่อใส่คำตอบครบหมดแล้วให้คลิกปุ่มส่งคำตอบ

1. สำนักงานอาหารและยา
2. เครื่องหมาย คณะกรรมการอิสลามแห่งประเทศไทย ออกให้กับผลิตภัณฑ์อาหารที่นำเข้าจากต่างประเทศ
3. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
4. เครื่องหมาย เบอร์ 5
5. มาตรฐานระบบคุณภาพในธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต
6. มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

ขั้นที่ 5 ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.1 รู้ทัน....โฆษณาชวนเชื่อ

5.1.1 ระบุตัวอย่างโฆษณาของสินค้าทางโทรทัศน์ของหลาย ๆ บริษัท อธิบายให้

นักเรียนฟังว่า แต่ละบริษัทมีวิธีการนำเสนอสินค้าที่แตกต่างกัน เช่น ขนมขบเคี้ยวยี่ห้อหนึ่งอาจจะใช้คารานักร้องชกูงผู้ดูโฆษณา แต่บางยี่ห้ออาจจะใช้วิธีการบอกคุณสมบัติของขนมว่าแตกต่างจากยี่ห้ออื่นอย่างไร (เป็นการเปรียบเทียบสินค้าทางอ้อม)

อภิปรายกลุ่ม

นักเรียนการระวังกเรื่องใดบ้างเมื่ออ่าน โฆษณาสินค้า

5.1.2 โฆษณาเป็นแหล่งข้อมูลขั้นต้นที่บอกคุณภาพและสรรพคุณของสินค้าให้กับผู้ซื้อได้ทราบ ซึ่งการติดตามรายการสนับสนุนการขายพิเศษต่าง ๆ อาจทำให้ผู้ซื้อได้สินค้าที่ตนต้องการในราคาประหยัดขึ้นแต่โฆษณาสินค้าที่พบเห็นกันทั่ว ๆ ไปนั้น ไม่ว่าจะตามป้ายสาธารณะ ใบปลิว โฆษณาทางโทรทัศน์ หรือวิทยุ มักจะกล่าวอ้างสรรพคุณเกินจริง เพื่อชักจูงให้คนมาซื้อสินค้า บางโฆษณาก็ให้ข้อมูลที่กำกวมไม่ชัดเจน เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดว่าสินค้านั้นมีคุณภาพดี

อภิปรายกลุ่ม

นาย A ไปซื้อของที่ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งที่มีรายการพิเศษคือ ซื้อครบ 1000 บาท จะได้รับสิทธิรับรางวัล และสิทธิซื้ออาหารเสริมสำหรับลดน้ำหนักในราคาพิเศษ 200 บาท ซึ่งในขณะที่นาย A ซื้อของไปแล้ว 700 บาท ท่านคิดว่านาย A ควรจะทำการอย่างไร และเพราะอะไรถึงทำอย่างนั้น

แนวการตอบ

ทางเลือกที่ 1

นาย A ไม่สนใจ ซื้อของเสร็จแล้วกลับบ้านไป

ทางเลือกที่ 2

นาย A ซื้อสินค้าอีก 300 บาท เพื่อให้ครบ 1,000 บาท จะได้รับสิทธิรับรางวัล และสิทธิซื้ออาหารเสริมสำหรับลดน้ำหนักในราคาพิเศษ 200 บาท

ถ้าเลือกทางเลือกที่ 1

นาย A เสียเงินเพียง 700 บาท เพื่อซื้อของตามที่ต้องการเท่านั้น

ถ้าเลือกทางเลือกที่ 2

นาย A จะยอมเสียเงินอีก 300 บาท เพื่อให้ได้สิทธิซื้ออาหารเสริมสำหรับลดน้ำหนักในราคาพิเศษ 200 บาท รวมแล้วอาหารเสริมนั้น ราคา 500 บาท ซึ่งนาย A ไม่อยากได้อาหารเสริมก่อน และสินค้าอีก 300 บาทที่ซื้อนั้น ก็ไม่ใช่สินค้าที่นาย A ต้องการตั้งแต่แรก หรืออาจจะเป็นสินค้าที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับนาย A

อภิปรายกลุ่ม

สมมติว่าท่านไปซื้อของที่ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งแล้วพบป้ายประกาศ โฆษณาที่ว่า “พิเศษ! เมื่อคุณซื้อแฮมพู แกรมฟร็อกครีม นวดผม 1 ขวด” ท่านคิดอย่างไรกับโฆษณานี้ และคิดว่า สินค้าประเภทของแถมนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร

แนวคำตอบ :

คำถามที่ 1 : คิดว่าน่าสนใจ เนื่องจากของแถมที่แถมมานั้น (ครีมนวดผม) เป็นสิ่งที่สามารถนำมาใช้คู่กันกับแฮมพูได้

คำถามที่ 2 : สินค้าประเภทของแถมเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งที่ลูกค้าต้องพิจารณาให้ดูว่าที่แถมมานั้น เพราะอะไร จากตัวอย่างซื้อแฮมพู 55 บาท แกรมฟร็อกครีม นวดผม 10 บาท อาจเป็นไปได้ว่าที่แถมครีม นวดผมก็มีจุดประสงค์เพื่อ...

1. กระตุ้นยอดขาย คือ สินค้าที่เป็นตัวหลัก ได้แก่ แฮมพู อาจจะยอดขายไม่ดีเท่าที่ควร ผู้ผลิตจึงต้องหาทางชักจูงให้ลูกค้ามาซื้อของเพราะคิดว่าตนซื้อของได้ในราคาถูก

2. แนะนำสินค้าใหม่ เช่น ในกรณีนี้ของแถมมักจะเป็นครีมนวดผมสูตรใหม่ที่ไม่มีในท้องตลาด ผู้ผลิตจึงมักเปิดตัวสินค้าใหม่กับสินค้าที่ขายดีอยู่แล้วเพื่อสร้างให้สินค้าใหม่ (ครีมนวดผม) ให้เป็นที่รู้จัก

3. กำจัดสินค้าที่ขายไม่ค่อยดี มีบ่อยครั้งที่ผู้ผลิตจะนำสินค้าเก่าที่ค้างสต็อกขายไม่ค่อยดีมาเป็นของแถมน้อยก็เพื่อเพิ่มยอดขายจากคนที่อยากได้ของแถม แทนที่จะต้องทิ้งสินค้าที่ขายไม่ค่อยดีเหล่านั้นไป แกรมฟร็อกครีม นวดผมที่ไม่เป็นที่นิยม หรือใกล้หมดอายุ กรณีนี้ผู้ซื้อต้องสังเกตวันเดือนปีที่ผลิตของครีมนวดผมให้ดี เพราะสินค้าแถมลักษณะนี้มักจะมีปัญหาเรื่องคุณภาพ

นอกเหนือจากการกล่าวเกินจริงแล้ว อีกกลยุทธ์หนึ่งที่ผู้ขายมักนำมาใช้คือ รายการ ลด แลก แจก แถม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าและบริการ โดยคิดว่าได้สินค้าและบริการมาในราคาที่ถูกลง เพราะมีของแถมมาด้วย ทั้งนี้ในบางครั้งของแถมที่ได้มานั้นก็ไม่ได้นำไปใช้ หรือยิ่งไปกว่านั้นคือ สินค้าที่ซื้อมาเพื่อให้ได้ของแถมก็ซื้อมาโดยไม่ได้นึกถึงความจำเป็น

5.2 การเลือกซื้อสินค้า

อภิปรายกลุ่ม

เมื่อคิดแล้วว่า มีร้านมีความจำเป็นที่ต้องซื้อสินค้าชิ้นหนึ่งๆ นักเรียนจะเดินเข้าไปซื้อในร้านนั้นเลยหรือไม่

แนวคำตอบ :

ก่อนจะซื้อสินค้า โดยเฉพาะสินค้าที่มีราคาค่อนข้างสูง เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า หรือเฟอร์นิเจอร์ นักเรียนควรศึกษาให้ดีกว่าก่อนเพื่อให้ได้ของดีในราคาที่เหมาะสม ได้แก่

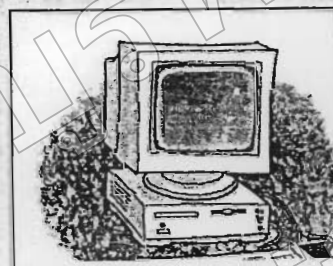
1. เมื่อสนใจสินค้าใด ควรเปรียบเทียบคุณสมบัติกับราคาสินค้านั้นในหลายๆ ยี่ห้ออย่างรอบคอบให้แน่ใจว่า สินค้ามีคุณสมบัติแตกต่างกันอย่างไร ตรงกับความต้องการของเราหรือไม่ มีราคาแพงกว่ากันเท่าไร อยู่ในงบประมาณที่เรารับได้หรือเปล่า
2. พูดูคุยสอบถามกับเพื่อน ผู้ปกครอง ครู และคนอื่น ๆ ที่มีความรู้หรือเคยใช้สินค้าที่เราสนใจซื้อ ว่ามีคุณภาพดีหรือไม่ มีความคงทนถาวรหรือไม่
3. ตรวจสอบให้แน่ใจว่าสินค้าที่เรากำลังซื้อมันสามารถใช้งานได้กับอุปกรณ์อื่นๆ ที่เรามีอยู่แล้ว โดยเฉพาะสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า
4. ถ้าไปซื้อสินค้าเองที่ร้าน ควรให้ผู้ขายทดลองสินค้าให้ เพื่อให้แน่ใจว่าสินค้าที่ซื้อมาสามารถใช้งานได้จริงตามที่โฆษณาไว้
5. เปรียบเทียบราคาสินค้าที่เราต้องการกับร้านค้าหลายๆ ร้าน
6. เลือกซื้อสินค้าจากร้านค้าที่ถูกกฎหมาย มีใบรับรองคุณภาพได้ยิ่งดี โดยเฉพาะซื้อสินค้าที่มีราคาแพง เพราะจะได้ความมั่นใจว่ามีผู้รับผิดชอบแน่นอนเพื่อสินค้ามีปัญหา
7. ประเมินทางเลือกในการซื้อ เช่น การซื้อเงินสด การผ่อนซื้อ หรือการเช่าซื้อ ตามความจำเป็นและความพร้อมของตน บ่อยครั้งที่สินค้าประเภทคงทนถาวรจะมีโปรแกรมพิเศษในการซื้อขายที่เป็นประโยชน์ต่อลูกค้า เช่น ผ่อน โดยไม่มีดอกเบี้ย เป็นต้น
8. ถ้าเป็นสินค้าประเภทคงทนถาวร นักเรียนควรเลือกซื้อสินค้าที่มีการรับประกันคุณภาพ
9. หลังการซื้อสินค้าทุกครั้ง ต้องตรวจสอบใบเสร็จกับใบรับประกันให้ถูกต้องครบถ้วน พร้อมทั้งสอบถามเงื่อนไขต่างๆ เกี่ยวกับการรับประกันคุณภาพให้ชัดเจน

อภิปรายกลุ่ม

1. หากนักเรียนต้องการซื้อคอมพิวเตอร์หนึ่งเครื่อง ต้องพิจารณาอะไรบ้าง
2. ผู้วิจัยสรุปโดยให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง "ซื้อคอมพิวเตอร์" จาก CD

แนวคำตอบ

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ก่อนซื้อว่าลักษณะ (Specification) ของสินค้านั้นกำหนดอย่างไร
2. เลือกประเภทของคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมกับความต้องการและอยู่ในงบประมาณของตนเอง
3. ตรวจสอบให้แน่ใจว่า คอมพิวเตอร์ที่จะซื้อ สามารถใช้งานกับอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เรามีอยู่ได้
4. คอมพิวเตอร์ที่ซื้อควรมีขีดความสามารถในการ เพิ่มหน่วยความจำ (Upgrade) ให้ดีขึ้นได้ เพื่อรับรองความต้องการที่อาจเพิ่มขึ้นในอนาคตโดยไม่จำเป็นต้องซื้อเครื่องใหม่
5. เปรียบเทียบคอมพิวเตอร์รุ่นเดียวกันหรือใกล้เคียงกันกับหลาย ๆ ยี่ห้อ หลาย ๆ ร้าน
6. ควรซื้อคอมพิวเตอร์ที่มีการรับประกันคุณภาพ

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2548, กุมภาพันธ์, หน้า 63-69). ทักษะการดำรงชีวิต

เสริมสร้างคุณภาพเด็กไทย ศูนย์บริหาร โครงการ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน.

ขั้นที่ 6 นักเรียนร่วมสะท้อนความคิดที่ได้จากกิจกรรมเงินทองของมีค่าว่าเกี่ยวข้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไร

ขั้นที่ 7 ครูสรุป

ขั้นที่ 8 นักเรียนบันทึกผลสรุป

กิจกรรมที่ 7

กิจกรรมสะท้อนความคิด

สาระสำคัญ

กิจกรรมสะท้อนความคิด เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดีของตนเองในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้ถึงความภาคภูมิใจของตนเอง ความสามารถในการแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ฝึกการปล่อยวาง การเสียสละและการรู้จักแบ่งปัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดีของตนเองในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. นักเรียนสะท้อนความเป็นตนเองจากภาพที่ตนเองชอบหรือไม่ชอบ แล้วบรรยายเหตุผลที่ชอบหรือไม่ชอบภาพนั้น
3. เพื่อให้นักเรียนได้ใคร่ครวญชีวิตที่ผ่านมาอย่างลึกซึ้งเพื่อความเข้าใจตนเองและตระหนักถึงจุดแข็งที่ภาคภูมิใจที่สามารถแก้ไขหรือฝ่าฟันอุปสรรค และจุดอ่อนที่ควรแก้ไขพัฒนา
4. ฝึกการปล่อยวาง การเสียสละและการแบ่งปัน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. แลกเปลี่ยนประสบการณ์

นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 4-6 คน เล่าประสบการณ์ที่ดีของตนเองในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้สมาชิกในกลุ่มฟัง จากนั้นทุกคนสรุปว่าเรียนรู้อะไรบ้างจากกิจกรรม (ให้บันทึกคำตอบลงในสมุดบันทึก)

2. สาธารณชีวิต

2.1 ทุกคนผลัดกันเล่าเรื่องของตนเองให้เพื่อนในกลุ่มย่อยฟังว่า มีเหตุการณ์และเรื่องราวอะไรบ้างที่มีอิทธิพล หรือส่งผลกับชีวิตเราทำให้หักเห หรือช่วยหล่อหลอมเรา ทั้งในทางดี และในด้านที่เจ็บปวด เป็นบาดแผลใจ เหตุการณ์ที่อาจจะเกิดในวัยเด็ก วัยรุ่น หรือเมื่อไม่นานมานี้ก็ได้ เรื่องที่เกิดขึ้นที่เราสามารถแก้ปัญหา ฝ่าฟันอุปสรรค และแก้ปัญหาหรือ

อุปสรรคนั้นด้วยวิธีใด แล้วถ่ายทอดเรื่องราวออกมาเป็นภาพ หรือเขียนบรรยายเรื่อง (หากไม่ถนัดในการสื่อสารด้วยภาพ)

2.2 หลังจบกิจกรรมทุกคนสำรวจผลกระทบที่เกิดขึ้นในตัวเองจากการฟังเรื่องราวของเพื่อน และการเล่าเรื่องราวของตนเอง

2.3 นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าได้เรียนรู้สิ่งใดจากกิจกรรม เช่น ความมีเหตุมีผล ความสามารถในการแก้ปัญหา การป้องกันความเสี่ยง การจัดการกับความเครียด เป็นต้น

3. ของรักของหวง

3.1 นักเรียนเตรียมของขวัญที่เป็น “ของรักของหวง” ของตนเองและมีเรื่องราวความเป็นมาว่าเพราะเหตุใดจึงเป็น “ของรักของหวง” ของตนมาแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นของที่มีราคาแต่ต้องมีคุณค่าทางจิตใจ เป็นของที่อยากจะตัดใจ แต่ในที่สุดพอจะสามารถสละได้ เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการรู้จักการเสียสละและการแบ่งปัน เพื่อฝึกการปล่อยวาง มีความพอประมาณ

3.2 ให้นักเรียนแต่ละคนยกย่องถึงประสบการณ์ที่ตนเคยมอบสิ่งของ หรือการกระทำที่แสดงถึงการเป็นผู้ให้ หรือนักเรียนได้เคยเสียสละเพื่อผู้อื่นอย่างไรบ้าง และรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด จากนั้นให้เล่าเรื่องที่ตนเองประทับใจที่สุดให้เพื่อนในกลุ่มฟัง

3.3 ครูเขียนสรุปสิ่งที่นักเรียนเล่าถึงความเสียสละและการแบ่งปันเป็นข้อๆ บนกระดาน พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 นักเรียนบันทึกลงสมุดบันทึก

สื่อ

ของขวัญที่เป็นของรักของหวงของนักเรียน

กิจกรรม 8

กิจกรรมเพื่อนพักตระหนักรู้

สาระสำคัญ

กิจกรรมเพื่อนพักตระหนักรู้ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนได้พิจารณาใคร่ครวญถึงสิ่งที่ตนเองควรพัฒนาและวางแผนเพื่อปรับพฤติกรรมของตนเองให้มีเหตุผล มีความพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกัน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในขั้นต่อไป

เพื่อให้นักเรียนวางแผนกิจกรรมและเสนอแนวทางเพื่อปรับพฤติกรรมของตนเองให้มีเหตุผล มีความพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกัน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. นักเรียนเล่าถึงพฤติกรรมของตนเองในปัจจุบัน ที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนยังขาดความมีเหตุผล ความพอประมาณ และภูมิคุ้มกัน
2. นักเรียนวางแผนกิจกรรมและเสนอแนวทางเพื่อปรับพฤติกรรมของตนเอง
3. นักเรียนปฏิบัติตามแผน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียน
ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. กิจกรรมโครงงาน
2. กิจกรรมตลาดนัดพอเพียง
3. กิจกรรมค่ายอาสาสมัคร
4. กิจกรรมการจัดการขยะด้วยสำนึก 5 R
5. กิจกรรมธนาคารความดี
6. กิจกรรมนันทนาการ
7. กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
8. กิจกรรมการให้ตัวแบบ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ

1. สาระสำคัญ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ หมายถึง การจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนเพื่อส่งเสริมให้มีคุณลักษณะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. วัตถุประสงค์

นักเรียนมีการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความมีเหตุผล

2.2 ความพอประมาณ

2.3 การมีภูมิคุ้มกัน

3. แนวทางการจัดกิจกรรม

3.1 วางแผนการดำเนินกิจกรรม

3.2.1 กิจกรรมโครงงาน

3.2.2 กิจกรรมตลาดนัดพอเพียง

3.2.3 กิจกรรมค่ายอาสาสมัคร

3.2.4 กิจกรรมการจัดการขยะด้วยกิจกรรม 5 R

3.2.5 กิจกรรมธนาคารความดี

3.2.6 กิจกรรมนันทนาการ

3.2.7 กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.2.8 กิจกรรมให้ตัวแบบ

3.2 บันทึกการทำงาน ปัญหาอุปสรรค วิธีการแก้ปัญหา และข้อดีที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม

3.3 ประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

4. ระยะเวลา

3 เดือน (1 ส.ค. - 30 ต.ค. .255)

5. แหล่งเรียนรู้

บ้าน โรงเรียน และชุมชน

กิจกรรมที่ 1

กิจกรรมโครงงาน

สาระสำคัญ

การจัดกิจกรรมโครงงาน หมายถึงการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดกระบวนการคิดเป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยผ่านการทดลองเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะการคิดเชิงวิทยาศาสตร์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดแก้ปัญหาหรืออธิบายอย่างมีเหตุมีผล หรือตรวจสอบผลการกระทำได้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ครูสร้างความรู้ความเข้าใจ ของการจัดกิจกรรมโครงงาน และขั้นตอนการจัดทำโครงงานและการจัดทำรายงาน โครงงาน
2. เตรียมนักเรียน
 - 2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อจัดทำโครงงานตามหัวข้อที่สนใจ
 - 2.2 ให้นักเรียนร่วมกันคิด ตั้งคำถาม การตั้งเกณฑ์การประเมินโครงงานและแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา
 - 2.3 ฝึกนักเรียนให้มีทักษะการจดบันทึก สรุปผลงาน และการเขียนเอกสารอ้างอิง
3. ครูให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรมร่วมกับครูที่ปรึกษา
4. นักเรียนนำเสนอผลงาน

สื่อ

1. ใบงาน ขั้นตอนการจัดทำโครงงาน
2. ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินโครงงาน

ใบงาน
ขั้นตอนการจัดทำโครงการ

ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่องที่จะทำโครงการ

ขั้นที่ 2 การวางแผนในการทำโครงการ

ขั้นที่ 3 การลงมือทำโครงการ

ขั้นที่ 4 การเขียนรายงานโครงการและการนำเสนอผลงานด้วยวาจา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนรายงานโครงการและเตรียมนำเสนอด้วยวาจา โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

ชื่อโครงการ

ชื่อผู้ทำโครงการ

ระดับชั้น

โรงเรียน

ครูที่ปรึกษา

ปีการศึกษา

บทคัดย่อ

(การรวบรวมเนื้อความย่อๆ บางส่วนของการทำโครงการประกอบด้วย วัตถุประสงค์
วิธีการศึกษาค้นคว้า ผลการศึกษาค้นคว้า สรุปผล)

.....

.....

.....

โครงการเรื่อง.....

1. ที่มาและความสำคัญของโครงการ (ระบุความเป็นมาของเรื่องที่จะทำโครงการว่ามีความสำคัญหรือมีปัญหาอะไร ทำไมถึงอยากทำเรื่องนี้)
.....
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา (ระบุสิ่งที่ต้องการศึกษาว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร เช่น เพื่อสำรวจห่วงโซ่อาหารในนาข้าว)
.....
3. วิธีดำเนินการศึกษา
 - 3.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา.....
 - 3.2 ขั้นตอนวิธีการศึกษา.....
4. ผลการศึกษาค้นคว้า (ระบุวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล หรือการจัดกระทำข้อมูล อาจจะเสนอผลงานวิเคราะห์ในรูปแบบแผนภูมิ ตารางหรือกราฟก็ได้)
.....
5. สรุปผล (ระบุข้อค้นพบจากการศึกษา)
.....
6. อภิปรายผล (ระบุข้อค้นพบว่าโครงการที่ทำนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทฤษฎีที่ศึกษาอย่างไร)
.....
7. การนำเสนอผลงาน
นำเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดนิทรรศการ จำลองโครงการที่ศึกษา ทำโปสเตอร์ หนังสือเล่มเล็ก การเล่าเรื่อง ฯลฯ
นำเสนอผลงานต่อครู ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ชุมชน หรือสาธารณชน ตามระยะเวลา และสถานที่วางแผนไว้
8. โครงการนี้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร
.....
9. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ (ประเมินและชื่นชมความสำเร็จของโครงการ เช่น ประเมินตนเอง เสนอความคิดเห็น ความรู้สึกที่ติดต่อกับงานที่ปฏิบัติ ความประทับใจในสิ่งที่เรียนรู้ ตลอดจนความร่วมมือ ความเอื้อเฟื้อของชุมชนที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการที่ดำเนินงาน)
.....
10. เอกสารอ้างอิง